

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

16 juni 2023

Referentie

38789177

Bijlagen

1. Nota naar aanleiding van het verslag
2. Nota van wijziging
3. Aanbiedingsbrief TK
4. Verslag
5. Beslisnota
6. Wetsvoorstel

Intern OCW afgestemd

PO, VO

nota

Nota naar aanleiding van het verslag en nota van
wijziging spoedwetsvoorstel tijdelijke
nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs

Aanleiding

Dinsdag 13 juni jl. hebben we de schriftelijke inbreng ontvangen van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer over het spoedwetsvoorstel tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs. Deze vragen zijn in de bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag beantwoord.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de beantwoording van de vragen in de nota naar aanleiding van het verslag door ondertekening van de volgende stukken:
  - Nota naar aanleiding van het verslag;
  - Aanbiedingsbrief voorzitter TK.
- Akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen van het wetsvoorstel door ondertekening van de toelichting bij de nota van wijziging.

Kernpunten

A) Nota n.a.v. het verslag

De vragen van de Tweede Kamerfracties concentreerden zich om een aantal onderwerpen. De belangrijkste en meest voorkomende treft u hieronder met daarbij een selectie van de vragen. Daarbij is ook een weergave gevoegd van de hoofdlijn van de beantwoording.

Juridisch instrumenten: Beslisbevoegdheid minister, ambtshalve besluit en doorzettingsmacht

- CDA: waarom is gekozen voor doorzettingsmacht en waarom is niet gekozen voor een meldplicht.
- VVD: zijn er naast de doorzettingsmacht uit de wet andere instrumenten onderzocht.
- D66: kan de regering de keuze voor het ambtshalve besluit aanvullend motiveren.
- GroenLinks: Waar ligt de noodzaak om een dwingende aanwijzing in dit wetsvoorstel op te nemen en hoe gaat dwang het tekort aan onderwijsplaatsen oplossen.
- SP: een uitgebreidere toelichting waarom is gekozen voor een aanwijzingsbevoegdheid.

- PvdA: gebrek aan capaciteit vooral door ongelijke spreiding waarom dan toch gekozen voor een aanwijzingsbevoegdheid.
- SGP: gekozen systematiek nodeloos complex.
- Antwoord: In de antwoorden is toegelicht dat de tnv een laatste redmiddel is in noodsituaties, daarom houdt u het besluit of er ergens een tnv mag komen bij uzelf en stelt u geen meldingssysteem in bijvoorbeeld. Omdat de wet voor onbepaalde tijd geldt, is het belangrijk dat ook wordt voorzien in een instrumentarium als er sprake is van een patstelling: het ambtshalve besluit. Dit is in lijn met de stelselverantwoordelijkheid van de regering. Ook na het ambtshalve besluit ligt het initiatief bij de schoolbesturen, maar is de bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk.

Bekostiging: aanpassing eerste schooldag en verlenging aanvullende bekostiging:

- CDA: Wat doet de regering eraan om te zorgen dat de aanvullende bekostiging ingaat vanaf de eerste schooldag en twee jaar doorloopt.
- D66: Signalen dat de bekostiging op dit moment niet toereikend is. Kan de regering erop toezien dat de bekostiging volwaardig zal zijn.
- PvdA: erkent de regering dat het een gemiste kans is dat de bekostigingssystematiek niet met de inwerkingtreding van deze wet is geregeld.
- PvdA: is de regering bereid de bekostiging te verlengen met minimaal de periode waarin de nieuwkomer is aangewezen op de tijdelijke voorziening.
- GroenLinks: Kan de regering reageren op de PO-raad, VO-raad en LOWAN die stellen dat er behoefte is aan aanvullende financiering.
- GroenLinks: is het niet mogelijk de aanvullende bekostiging te starten vanaf de eerste schooldag. Hoe staat het met de verkenning. Kan de regering dit terugkoppelen aan de Kamer.
- ChristenUnie: Is de regering bereid om de mogelijkheid om voor alle nieuwkomers twee jaar in bekostiging te voorzien mee te nemen in haar verkenning.
- Antwoord: In de antwoorden is de financiering toegelicht en o.a. opgemerkt dat de regering van plan is de startdatum van de nieuwkomersbekostiging aan te passen op basis van de 'datum eerste inschrijving'.

Lange termijnperspectief/Tijdelijkheid:

- VVD: verneemt graag appreciatie van de minister op het advies van de ATR om een toekomstperspectief in de toelichting op te nemen.
- D66: hoe reflecteert de regering op de niet-tijdelijkheid van de wet en de kritiek van de Raad van State daarop.

- GroenLinks: kan de regering uiteenzetten welke trajecten in gang zijn gezet om het reguliere nieuwkomersonderwijs beter toe te rusten.
- PvdA: Hoe blijft de regering oog houden voor het lange termijnperspectief.
- SGP: Waarom doet de regering niet veel duidelijker voorstellen en toezegging om de problemen aan te pakken in plaats van de volstaan met de opmerking dat de problemen verkend worden.
- Antwoord: In de antwoorden is opgemerkt dat de regering zich inzet om na de zomer – in samenwerking met de betrokken organisaties – te verkennen hoe het nieuwkomersonderwijs beter kan worden ingebed in het onderwijssysteem en ook juridisch kan worden verankerd. Ook is opgenomen dat de wet geen einddatum kent, maar wel een evaluatiebepaling.

Onbevoegd lesgeven:

- D66: Grote zorgen over de inzet van onbevoegde docenten bij de niet kernvakken. Een groot aantal vragen over de werkkring van de uitzonderingsgrond. Bijvoorbeeld voorstel meldingsprocedure langdurige inzet onbevoegden.
- SP: herkent de minister de glijdende schaal. Wanneer wordt een noodmaatregel het nieuwe normaal.
- Antwoord: Vooral de fractie van D66 benadrukt dat zij zich zorgen maakt over het onbevoegd lesgeven. In de antwoorden is uiteengezet dat de mogelijkheden om onbevoegde in het onderwijs in te zetten in het wetsvoorstel op verschillende manieren wordt ingekaderd; niet langer dan strikt noodzakelijk, niet voor kernvakken, altijd met een begeleidingsplan. Ook is benadrukt dat onbevoegd personeel niet altijd onbekwaam is; andere professionals kunnen wel degelijk veel betekenen voor scholen. Daarnaast is gewezen op de mogelijkheden die de bestaande onderwijswetgeving al biedt om onbevoegd personeel in te zetten. Ook is uitgelegd dat het om een noodsituatie gaat en de norm dat bevoegden voor de klas zouden moeten staan uw norm ook blijft, maar in dit geval moet er ruimte worden geboden.

Kansengelijkheid/Tweedeling

- GroenLinks: zorgen over tweedeling. Kan de regering garanderen dat het inzetten van onbevoegde leraren geen structureel beleid wordt.
- ChristenUnie: voorkomen moet worden dat nieuwkomers structureel kwalitatief minder onderwijs krijgen. Hoe wil de regering ene mogelijke tweedeling voorkomen.
- Antwoord: Verschillende partijen vrezen dat de tnv ertoe leiden dat u de groep nieuwkomers minder kansen biedt dan andere leerlingen. Hierop is

gereageerd dat nieuwkomers andere onderwijsbehoeften hebben, zoals mede blijkt uit het rapport van de Onderwijsraad uit 2017, en dat het onderwijs voor nieuwkomers daarom ook anders is ingericht. Daarnaast stelt het wetsvoorstel de zo spoedig mogelijke doorstroom van leerlingen naar het reguliere (nieuwkomers)onderwijs voorop, onder andere door het opstellen van een individueel doorstroomperspectief verplicht te stellen.

Artikel 23 Grondwet

- SGP: de doorzettingsmacht van gemeenten naar bijzondere scholen is niet verenigbaar met artikel 23 Grondwet.
- SGP: kan de regering bevestigen dat de mogelijkheid om toelatingsbeleid bijzonder onderwijs te voeren ongemoeid blijft.
- SGP: waarom gaat de regering niet nadrukkelijker in op de verantwoordelijkheid van de gemeenten om te zorgen voor openbaar onderwijs. En wordt gemeenten niet toegestaan om sneller nieuwe openbare scholen te stichten.
- Antwoord: De bevoegdheid van het gemeentebestuur om als ultimum remedium, nadat alle overleggen op niets zijn uitgelopen, is een beperking van artikel 23 Grondwet, maar een gerechtvaardigde beperking die is ingegeven door de wens het recht op onderwijs van een ieder te beschermen. Daarnaast zal in geval van een toenemende vraag het aanvullende aanbod vaak van de bestaande schoolbesturen moeten komen; ook het bijzonder onderwijs. Het is niet efficiënt als telkens de ruimte in het openbaar onderwijs moet worden gevonden omdat daar lang niet altijd de vereiste expertise aanwezig is.

Samenloop met opvangbeleid J&V: Spreidingswet, verhuisbewegingen kinderen

- GroenLinks: hoe gaat de spreidingswet bijdragen aan de oplossing van het fundamentele probleem in tekortschietende onderwijsplekken.
- D66: Wat gaat de regering doen om het rondreizen en verhuizen en de invloed die dit heeft op de ontwikkeling van kinderen te verminderen. Hoe wordt het overleg tussen schoolbesturen, gemeenten en het COA verbeterd.
- SP: wat is het effect van de spreidingswet op de noodzaak van dit wetsvoorstel.
- ChristenUnie: hoe werken de spreidingswet en dit wetsvoorstel op elkaar in.
- Antwoord: Opgemerkt is dat de Spreidingswet kan bijdragen aan het creëren van rust in de (crisis)noodopvang van leerplichtige nieuwkomers,

maar de knelpunten voor het onderwijs voor nieuwkomers niet geheel kunnen ondervangen.

- De antwoorden over de samenloop met het opvangbeleid zijn reeds akkoord bevonden door de Staatssecretaris van J&V.

Cijfers en prognoses:

- VVD: Op welk aantal migranten prognose van leerplichtige asielzoekers gebaseerd.
- VVD: Wat gaat de regering doen om een actueel en concreet beeld te krijgen van het aantal nieuwkomers dat is ingeschreven en het aantal dat nog geen onderwijs ontvangt.
- GroenLinks: overzicht van gemeenten en wachtlijsten.
- SP: Verhouding arbeidsmigranten en door oorlog ontheemden in nieuwkomersonderijs.
- ChristenUnie: Waarop baseert de regering de verwachting dat de toestroom in de toekomst hoog en onvoorspelbaar zal blijven.
- BBB: Vraagt hoe de overheid meer voorspelbare informatie aan 'het veld' kan geven om gericht voorzieningen in te richten.

- Antwoord: In de antwoorden is uiteengezet dat de prognosedata afkomstig zijn van de partners uit de migratieketen, onder regie van uw collega van J&V. Het is voorlopig niet mogelijk scholen en gemeente precieze data te geven over leerplichtige nieuwkomers.

B) Nota van wijziging

- Met de bijgevoegde nota van wijziging worden enkele kleine technische onvolkomenheden hersteld, zoals een verkeerde verwijzing en het gebruik van een verkeerde numerieke aanduiding voor een artikellid.

C) Planning

De planning is nog altijd gericht op inwerkingtreding van het wetsvoorstel op 1 augustus 2023. Deze planning is zeer krap. Vooral voor de Eerste Kamer is er in de huidige planning weinig tijd. Als inwerkingtreding op 1 augustus niet haalbaar blijkt dan wordt in ieder geval gepoogd om de behandeling in de Tweede Kamer voor het zomerreces af te ronden. De snelst mogelijk planning luidt als volgt:

- Week van 19 juni: dienstreis.
- Week van 26 juni: een debat met de Tweede Kamer.
- Week van 3 juli: indiening Eerste Kamer.
- 12 juli start zomerreces Eerste Kamer.